

Magyar nyelv és irodalom érettségi témakörök (2017-2018. őszi)

Anyanyelvi tételek

I. témakör: Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljainak, funkcióinak, valamint ezek összefüggéseinek megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel
2. A sikeres nyelvhasználat gyakorlata: a nyelvhasználat, a társalgás összetevői; beszédaktusok; az együttműködés elve; udvariassági formák
3. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei

II. témakör: A magyar nyelv története

4. A magyar nyelv történetének fő szakaszai
5. A nyelvtörténet forrásai: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek (*A tihanyi apátság alapítólevele, a Halotti beszéd és könyörgés, az Ómagyar Mária-siralom*)
6. A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján
7. A szókészlet rétegei: ősi örökség, belső keletkezésű elemek, jövevényszók, nemzetközi műveltségyszók, idegen szavak

III. témakör: Ember és nyelvhasználat

8. Csoportnyelvek, szaknyelvek, rétegnyelvek, hobbinyelvek. A szleng és az argó
9. Az egynyelvű szótárak
10. Az új „szóbeliség” (skype, chat) jelenségei és jellemzői

IV. témakör: A nyelvi szintek

11. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése
12. Az alapszófajok, a viszonyszók és a mondatszók

V. témakör: A szöveg

13. A különféle szövegek felépítése, egységei
14. A szövegkohézió, a témaháló és a cím
15. A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok (önéletrajz, motivációs levél, különböző témájú hivatalos levelek, kérvény, beadvány)

VI. témakör: A retorika alapjai

16. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
17. Az írásbeli meggyőzés eljárásai, az érvelés műfajai: a bizonyítás, a cáfolat, néhány érvtípus

VII. témakör: Stílus és jelentés

18. A jellegzetes stílustípusok (stílusárnyalatok) megismerése (pl. *bizalmas, közömbös, választékos*), felismerése, hatásának elemzése
19. Az egyszerűbb szóképek köznyelvi és szépirodalmi szövegekben: hasonlat, metafora, metonímia
20. A publicisztikai stílus főbb jellemzői, tipikus szóhasználat, a megjelenítés közlésértéke (pl. *tipográfia, képi világ*)

Irodalom tételek

I. témakör: Kötelező szerzők

1. Petőfi Sándor szerelmi lírája
2. Arany János balladái
3. Ady Endre szerelmi lírája
4. Babits Mihály költői indulása (első két kötete)
5. Kosztolányi Dezső kései lírája
6. József Attila költői indulása, korai lírája (1929-ig)

II. témakör: Választható szerzők a magyar irodalomból

7. Juhász Gyula: Anna-versek
8. Mikszáth Kálmán: A jó palócok
9. Szegénység-ábrázolás Móricz Zsigmond novelláiban (Tragédia, Szegény emberek, Barbárok)
10. Holokauszttema Pilinszky János Harmadnapon c. kötetében
11. Örkény István: Egypercések
12. Radnóti Miklós költészete a II. világháború idején

III. témakör: Kortárs szerző

13. Gion Nándor novellái a hagyatékból (Mit jelent a tökalsó? c. kötet)

IV. témakör: Művek a világirodalomból

14. Biblia: Az evangéliumok
15. Az orosz realizmus
16. Thomas Mann: Mario és a varázsló

V. témakör: Színház és dráma

17. William Shakespeare: Rómeó és Júlia
18. Madách Imre: Az ember tragédiája

VI. témakör: Az irodalom határterületei

19. Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában (A Gyűrűk Ura, Harry Potter)

VIII. Témakör: Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

20. Napjaink színházi élete Veszprémben